

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland houdende regels omtrent terugvordering, boete en verhaal Participatiewet, loaw, loaz en Bbz (Besluit terugvordering , boete en verhaal Participatiewet loaw, loaz en Bbz gemeente Smallingerland 2020)

Collegebesluit van 31 maart 2020, houdende vaststelling van het Besluit terugvordering , boete en verhaal Participatiewet, loaw , loaz en Bbz gemeente Smallingerland 2020

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop dit besluit is gebaseerd:

1. Art.4:81 Awb ;
2. Participatiewet , artt 54, 58 t/m 62 ;
3. loaw , artt 17 en 25 t/m 31 ;
4. loaz , artt 17 en 25 t/m 31;
5. Bbz 2004 , artt 12, tweede lid, onderdeel c en 39 t/m 43;

Hoofdstuk 1 begripsbepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in dit besluit worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wetten waarop dit Besluit betrekking heeft en op de Algemene wet bestuursrecht en het Burgerlijk Wetboek.
2. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :
 - a. Bbz : Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004;
 - b. Belanghebbende :
 1. de persoon die in aanmerking wenst te komen voor een uitkering of bijstand , hieronder worden tevens de eventuele partner en de ten laste komende kinderen gerekend ;
 2. de persoon op wie de kosten van de bijstand wordt verhaald overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 6.5 van de participatiewet;
 - c. Besluit : Besluit terugvordering , boete en verhaal Participatiewet , loaw , loaz en Bbz gemeente Smallingerland 2015;
 - d. Bruteren : het verhogen van de vordering met de loonbelasting en premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente die de uitkering verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtig is , voor zover deze belasting en premies niet verrekenend kunnen worden met de door het college af te dragen loonbelasting en premies volksverzekeringen;
 - e. BW : Burgerlijk Wetboek;
 - f. College : college van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland;
 - g. Dringende redenen : onaanvaardbaarheid van sociale en/of financiële consequenties voor de belanghebbende;
 - h. Fraudevordering : vordering in verband met ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
 - i. loaw : Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - j. loaz : Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - k. Rv : Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering;
 - l. Uitkering : bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet, uitkering op grond van de loaw ,loaz en Bbz;
 - m. Wet : Participatiewet;

Hoofdstuk 2 Beleidsregels Terugvordering

Artikel 2 Toepassingsgebied beleidsregels terugvordering

1. De beleidsregels terugvordering zijn van toepassing op terugvordering ingevolge de Participatiewet, loaw, loaz en Bbz.
2. De artikelen 6, 8 tot en met 20 en artikel 26 van dit besluit zijn van overeenkomstige toepassing op vorderingen op belanghebbenden ingevolge onverschuldigde betaling (artikel 8:2013 e.v. BW) voor zover in het BW niet dwingend anders is bepaald.

3. De beleidsregels terugvordering zijn niet van toepassing op vorderingen die worden gedekt door pand- of hypotheekrecht op een zaak behoudens het gestelde in artikel 8 lid 2 sub b en artikel 9 lid 5 van dit Besluit.

Artikel 3 Herziening en intrekking

1. Het college herziet het besluit tot toekenning van de uitkering, dan wel trekt een besluit tot toekenning van de uitkering in overeenkomstig het bepaalde in artikel 54 lid 3 en 4 van de wet respectievelijk in artikel 17 lid 3 en 4 loaw en in artikel 17 lid 3 en 4 loaz tenzij in dit Besluit anders is bepaald.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien er sprake is van een dringende reden.

Artikel 4 Terugvordering

1. Het college vordert de kosten van de uitkering terug overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 58 en 59 van de wet, respectievelijk overeenkomstig artikel 25 en 26 loaw, in artikel 25 en 26 loaz en in artikel 12, 39, 41 en 43 Bbz tenzij in dit Besluit anders is bepaald.
2. Het college vordert het bedrijfskapitaal, dat is toegekend op grond van artikel 20 en 24 Bbz terug als belanghebbende ook na een tweede aanmaning niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen voldoet.
3. Het eerste lid is niet van toepassing indien er sprake is van een dringende reden.

Artikel 5. Terugvordering bruto of netto

1. Het college vordert in beginsel de vordering bruto van belanghebbende terug.
2. Indien de vordering evenwel betrekking heeft op het lopende jaar én belanghebbende voldoet de vordering vóór het einde van het boekjaar, kan belanghebbende volstaan met een nettobetaling van de vordering. Bij uitblijven van volledige voldoening van de vordering vóór het einde van het boekjaar, wordt het restant van de vordering alsnog gebruteerd.
3. Indien sprake is van een vordering, die is ontstaan buiten toedoen van betrokkene en betrokkene niet verweten kan worden dat de betaling van de schuld niet reeds in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft is voldaan, kan volstaan worden met een nettobetaling van de vordering.
4. Indien sprake is van een dringende reden vindt geen brutering van de vordering plaats door het college.

Artikel 6. Uitzonderingen terugvordering

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 4 lid 1 van dit Besluit, vordert het college een door haar na ontvangst van een signaal ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering niet terug, voor zover deze uitkering ook zes maanden na ontvangst van dit signaal nog onterecht of tot een te hoog bedrag is verleend, tenzij belanghebbende in dit kader de inlichtingenplicht heeft geschonden.
2. Onder signaal als genoemd in lid 1 van dit artikel wordt verstaan relevante informatie waaruit kan worden afgeleid dat sprake is van een dusdanige fout, dat het college op grond daarvan actie had moeten ondernemen.
3. In afwijking van het bepaalde in artikel 4 lid 1 beperkt het college de terugvordering tot het bedrag dat te veel aan uitkering zou zijn verstrekt, zo belanghebbende wel aan de inlichtingenplicht had voldaan, indien sprake is van intrekking van het recht op de uitkering over een langere periode omdat belanghebbende over de gehele periode in beperkte mate beschikte over in aanmerking te nemen vermogen.

Artikel 7. Verwijtbare bedrijfsbeëindiging

1. Van een verwijtbare bedrijfsbeëindiging als bedoeld in artikel 43 lid 2 Bbz is in ieder geval sprake bij:
 - a. Bestuurdersaansprakelijkheid;
 - b. Privé-uitgaven die niet in lijn liggen met de inkomsten en een inkomen op bijstandsniveau;
2. Of er sprake is van een verwijtbare bedrijfsbeëindiging is ter beoordeling aan het college.
3. De lening wordt bij een verwijtbare bedrijfsbeëindiging gecontinueerd onder de oorspronkelijke condities.

Kwijtschelding of buiten invorderingstelling

Artikel 8 Gedeeltelijke kwijtschelding of buiten invorderingstelling bij schuldregeling

1. Het college kan in geval van een schuldregeling besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde uitkering indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en

- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde uitkering ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeiser in gelijke rang; en
 - d. het verzoek tot medewerking aan een schuldsanering/ bemiddeling wordt ingediend door een bij het NVVK aangesloten schuldbemiddelingsorganisatie of een Nederlandse gemeente.
2. Van kwijtschelding als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt met inachtneming van de mogelijkheid op grond van artikel 58 lid 7 van de wet respectievelijk artikel 26 lid 6 loaw en loaz afgezien indien:
- a. De terugvordering het gevolg is van het niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de inlichtingenplicht ; of
 - b. De vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een zaak of zaken , behoudens voor zover de vordering niet op die zaken verhaald kan worden.
3. In afwijking van lid 2 sub a van dit artikel kan kwijtschelding worden verleend in geval de vordering is voortgekomen uit schending van de inlichtingenplicht én de vordering is ontstaan vóór 1 januari 2013 , als , naast de voorwaarden genoemd in lid 1 van dit artikel :
- a. Bij fraudevorderingen onder de € 6000,- er minimaal 12 maanden is afgelost en minimaal 15% van de vordering is afgelost;
 - b. Bij fraudevorderingen boven de € 6000,- en onder de € 12.000,- er minimaal 18 maanden is afgelost en minimaal 15% van de vordering is afgelost;
 - c. Bij fraudevorderingen boven de € 12.000,- er minimaal 36 maanden is afgelost en minimaal 15% van de vordering is afgelost.
4. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de vordering treedt niet in werking voordat een schuldregeling overeenkomstig lid 1 van dit artikel tot stand is gekomen.
5. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een vordering als bedoeld in artikel 1 van dit besluit wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien :
- a. De belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet ; of
 - b. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander Besluit zou hebben geleid.

Artikel 9 Kwijtschelding of buiten invordering anders dan bij schuldregeling

1. Op verzoek van de belanghebbende gaat het college over tot kwijtschelding van het restant van de vordering indien de belanghebbende :
 - a. voorafgaand aan het verzoek minimaal 36 maanden op de betreffende vordering tijdig en volledig conform de overeengekomen aflossings- verplichtingen heeft afgelost ; én
 - b. de vordering niet is voortgekomen uit schending van de inlichtingenplicht;
2. Het college stemt niet in met het verzoek tot kwijtschelding als bedoeld in lid 1 van dit artikel indien belanghebbende in de periode van 3 jaar voorafgaande aan het verzoek tot kwijtschelding , herhaaldelijk , in ieder geval meer dan 1 keer verwijtbaar, niet, niet tijdig of niet volledig heeft voldaan aan zijn aflossingsverplichtingen.
3. In afwijking van het gestelde in lid 1 van dit artikel gaat het college op het verzoek van belanghebbende over tot kwijtschelding van het restant van de vordering welke is voortgekomen uit schending van de inlichtingenplicht en welke is ontstaan vóór 1 januari 2013 indien de belanghebbende :
 - a. voorafgaand aan het verzoek minimaal 60 maanden op de betreffende vordering heeft afgelost conform de overeengekomen aflossingsverplichtingen ;
 - b. voorafgaand aan het verzoek niet minimaal 60 maanden aan de overeengekomen aflossingsverplichting heeft voldaan maar het achterstallige bedrag over deze periode van 60 maanden , vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten , alsnog heeft betaald.
 - c. voorafgaand aan het verzoek gedurende 60 maanden geen betalingen heeft verricht en het niet aannemelijk is dat belanghebbende deze op enig moment zal gaan; of
 - d. Een bedrag overeenkomend met tenminste 50% van de rest som in één keer aflost.
4. Het college stemt niet in met het verzoek tot kwijtschelding als bedoeld in lid 3 van dit artikel indien belanghebbende in de periode van 5 jaar voorafgaande aan het verzoek tot kwijtschelding , herhaaldelijk , in ieder geval meer dan 1 keer verwijtbaar, niet, niet tijdig of niet volledig aan zijn inlichtingenplicht dan wel aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan..
5. Kwijtschelding van een vordering die gebaseerd is op een terugvorderingsbesluit ingevolge artikel 58 lid 2 sub f onder 1 en 2 van de Wet , artikel 25 lid 2 loaw of loaz is niet mogelijk.

6. Kwijtschelding van een vordering welke wordt gedekt door pand of hypotheek op een zaak of zaken, behoudens voor zover de vordering niet op die zaken verhaald kunnen worden, is niet mogelijk.

Artikel 10 Gedeeltelijke kwijtschelding van leenbijstand

1. In afwijking van artikel 9 van dit Besluit geldt voor de kwijtschelding van vorderingen uit leenbijstand voor inrichtingskosten de regeling dat indien belanghebbende gedurende 36 maandtermijnen volledig aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan, het restant van de vordering ambtshalve volledig wordt kwijtscholden.
2. Kwijtschelding ingevolge lid 1 van dit artikel is niet mogelijk indien de leenbijstand aan belanghebbende is verstrekt ingevolge artikel 48 lid 2 van de wet.

Artikel 11 Inhoud besluit tot terugvordering

1. Een besluit tot terugvordering vermeldt:
 - a. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen uitkering wordt teruggevorderd;
 - b. de termijnen of termijnen waarbinnen moet worden betaald door belanghebbende;
 - c. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd waaronder tevens begrepen de aankondiging dat eventuele executiekosten vanwege inschakeling derden voor rekening van belanghebbende zijn.

Artikel 12 betalingsvoorstel

1. Op verzoek van belanghebbende tot een betalingsregeling of betalingsvoorstel stelt het college de maandelijkse aflossingsverplichting van belanghebbende vast.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over de aanvraag als bedoeld in het eerste lid. Het besluit vermeldt:
 - a. de maandelijkse aflossingsverplichting;
 - b. de datum van ingang van de aflossingsverplichting;
 - c. de wijze waarop het besluit, bij gebreke van tijdige betaling, ten uitvoer wordt gelegd waaronder tevens begrepen: de aankondiging dat eventuele executiekosten vanwege inschakeling derden voor rekening van belanghebbende zijn.
3. In het verlengde van lid 2 sub c, zal aan belanghebbende in het besluit tevens worden medegedeeld dat, bij gebreke van tijdige betaling, de vordering in zijn geheel, zonder verdere vooraankondiging, ineens opeisbaar wordt en dat het college in dat geval niet langer gehouden is aan de vastgestelde aflossingsverplichting ingevolge lid 2 sub a.

Artikel 13 Aflossingsverplichting

1. Indien belanghebbende een inkomen heeft op bijstandsniveau, bedraagt de aflossingsverplichting 5% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm per maand inclusief vakantietoeslag.
2. Indien de vordering het gevolg is van het niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de inlichtingenplicht, bedraagt de aflossingsverplichting het maximaal mogelijk te verrekenen bedrag per maand.
3. De aflossingsverplichting voor belanghebbenden met een inkomen boven bijstandsniveau bedraagt:
 - a. Indien de vordering het gevolg is van niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de inlichtingenplicht: 10% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm per maand inclusief vakantietoeslag vermeerderd met 60% van het verschil tussen het inkomen en de toepasselijke bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag.
 - b. In de overige omstandigheden: 5% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm per maand inclusief vakantietoeslag, vermeerderd met 50% van het verschil tussen het inkomen en de toepasselijke bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag.
4. Een belanghebbende die een uitkering heeft ontvangen op grond van de wet, loaw-, loaz of Bbz wordt, wat betreft de hoogte van de vast te stellen aflossingsverplichting, gedurende een periode van 12 maanden na beëindiging van de uitkering gelijkgesteld met een belanghebbende met een uitkering op grond van de Wet, loaw-, loaz of Bbz.
5. In geval van beslaglegging door een derde, andere schuldeiser dan het college, kan de aflossingsverplichting ingevolge de bovengenoemde leden voor alle vorderingen worden bepaald op 10% van de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag, zijnde de volledige beslagruimte zoals aangegeven in artikel 475d leden 1 en 2 van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 14 Aflossingscapaciteit en vermogen

1. Het verzoek van belanghebbende tot een betalingsregeling of betalingsvoorstel kan door het college worden afgewezen indien belanghebbende beschikt over vermogen dat, gelet op de omstandigheden van belanghebbende, redelijkerwijs te gelde gemaakt kan worden.
2. Niet als vermogen wordt in aanmerking genomen: het aanwezige vermogen voor zover dit minder bedraagt dan de vermogensgrens zoals genoemd in artikel 34 lid 3 van de wet.

Artikel 15 Tussentijdse wijziging van aflossingsverplichting door het college

1. Het college is bevoegd om tussentijds de hoogte van een eerder vastgestelde aflossingsverplichting te verhogen c.q. te verlagen, dan wel te wijzigen in een aflossingsverplichting ineens ingevolge artikel 14 lid 1 van dit Besluit indien een draagkrachtonderzoek daartoe aanleiding geeft.
2. Het college stelt nadere regels over de periode en de frequentie waarbinnen het draagkrachtonderzoek wordt gedaan .

Artikel 16 Verzoek tot wijziging van de aflossingsverplichting door belanghebbende

1. Belanghebbende kan een verzoek doen, onder bijvoeging van zijn financiële gegevens met bijbehorende afschriften van bewijsstukken, tot wijziging van een eerder vastgestelde aflossingsverplichting.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over de aanvraag als bedoeld in het eerste lid.
3. Het besluit wordt genomen met inachtneming van de regels zoals neergelegd in de artikelen 13 en 14 van dit Besluit.

Artikel 17 Verplichtingen met betrekking tot de invordering

1. Het aflossingsbedrag zoals medegedeeld in het terugvorderingsbesluit of dat met de belanghebbende op grond van een minnelijke regeling tot stand is gekomen , geldt als een opgelegde betalingsverplichting.
2. Tenminste één keer per drie jaar verricht het college onderzoek naar de hoogte van het inkomen. Indien het inkomen daartoe aanleiding geeft wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.

Artikel 18 Aanmaning, dwangbevel, beslag en verrekening

1. Indien de belanghebbende niet tot betaling van de vordering overgaat dan wel niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde of overeengekomen aflossingsverplichting niet meer nakomt, dan ontvangt belanghebbende een aanmaning tot nakoming van zijn aflossingsverplichtingen.
2. In de aanmaning wordt de termijn van betaling gesteld op twee weken. De termijn van twee weken gaat in op de dag na de dag waarop de aanmaning is verzonden.
3. Indien belanghebbende na verzending van de aanmaning in gebreke blijft tot tijdige en volledige betaling, vaardigen burgemeester en wethouders een dwangbevel uit. Na betekening wordt het dwangbevel middels beslaglegging ten uitvoer gelegd indien niet binnen de gestelde termijn tot betaling is overgegaan. De voorschriften ingevolge de Awb en Rv worden in acht genomen.
4. Indien het college, ingevolge artikel 60 lid 3 van de wet , artikel 28 lid 2 loaw of artikel 28 lid 2 I loaz, de bevoegdheid heeft tot verrekening van de vordering met een lopende uitkering of inkomensvoorziening ingevolge de wet, loaw of loaz, dan maakt het college gebruik van deze bevoegdheid. Ingevolge artikel 4:93 Awb wordt belanghebbende in kennis gesteld van de verrekening met de uitkering onder vermelding van de hoogte van het bedrag van de verrekening.

Artikel 19 Rente en Kosten

Indien moet worden overgegaan tot verrekening of beslaglegging als bedoeld in artikel 18 van dit Besluit dan kan de vordering worden verhoogd met :

- a. De wettelijke rente; en
- b. De op de invordering betrekking hebbende kosten , ten bedrage van 15% van de openstaande hoofdsom met een minimum van € 100,- en tot een maximum van € 500,- .

Artikel 20 Afzien van (verdere) invordering

1. Het college is bevoegd om in individuele situaties af te zien van (verdere) invordering als het totaal van de (restant)vordering(en) minder bedraagt dan € 150,00 én het treffen van (verdere) invorderingsmaatregelen, naar het oordeel van het college, niet (langer) doelmatig is.
2. Bij een totaal van de (restant)vordering(en) van € 150,00 en meer kan het college ook omwille van doelmatigheidsredenen besluiten van (verdere) invordering af te zien indien incasso van de vordering gedurende vijf jaren onmogelijk is gebleken en ook niet aannemelijk is dat belanghebbende op enig moment betalingen zal gaan verrichten.

3. Indien het totaal van de (restant)vordering(en) het gevolg is van niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de inlichtingenplicht en is ontstaan na 1 januari 2013 kan niet afgezien worden van invordering.
4. Indien het totaal van de (restant)vordering(en) het gevolg is van niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de inlichtingenplicht, ontstaan is vóór 1 januari 2013, kan het totaal van de (restant)vordering(en) slechts dan worden afgeboekt indien incasso van de vordering gedurende 5 jaar onmogelijk is gebleken en het niet aannemelijk is dat belanghebbende op enig moment betalingen zal gaan verrichten.
5. Er wordt, in afwijking van lid 1, niet van terugvordering afgezien
 - a. indien de vordering is ontstaan als gevolg van het tonen van onvoldoende besef van verantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 18 lid 2 van de Wet en artikel 20 loaw/loaz;
 - b. de bijstand of inkomensvoorziening ingevolge artikel 52 van de Wet bij wijze van voorschot is verleend.

Artikel 21 Opschorting invordering

Het college kan op verzoek van de belanghebbende de invordering opschorten in het geval van een bezwaar-of beroepschrift tegen het Besluit tot terugvordering op als de onmiddellijke invordering onevenredig belastend is voor de belanghebbende.

Hoofdstuk 4 Boete in verband met schending inlichtingenplicht

Artikel 22 Waarschuwing en hoogte boete indien er geen sprake is van een benadelingsbedrag

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot het geven van een schriftelijke waarschuwing zoals bedoeld in artikel 18a lid 4 van de Wet alsmede in artikel 20a I lid 4 loaw en loaz
2. Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenverplichtingen door belanghebbende niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag dan wordt de boete op grond van artikel 18a lid 3 van de Wet vastgesteld op € 150,-
3. Indien er geen sprake is van opzet of grove schuld wordt de boete als bedoeld in lid 2 van dit artikel vastgesteld op € 75,-
4. Indien er sprake is van verminderde verwijtbaarheid zoals bedoeld in artikel 2a, tweede lid van het Boetebesluit Sociale Zekerheidswetten wordt de bestuurlijke boete als bedoeld in lid 3 van dit artikel gehalveerd.
5. Indien verwijtbaarheid ontbreekt, wordt geen boete opgelegd

Artikel 23 Hoogte boete indien er sprake is van een benadelingsbedrag maar geen opzet of grove schuld

1. Aan de belanghebbende die gehouden is tot het verstrekken van gegevens of inlichtingen en aan wie het te verwijten is dat geen gegevens of inlichtingen zijn verstrekt wordt indien er geen sprake is van opzet of grove schuld een boete opgelegd van ten hoogste 50% van het benadelingsbedrag
2. Indien er sprake is van verminderde verwijtbaarheid zoals bedoeld in artikel 2a, tweede lid van het Boetebesluit Sociale Zekerheidswetten wordt de boete als bedoeld in lid 1 van dit artikel gehalveerd.
3. Indien verwijtbaarheid ontbreekt, wordt geen boete opgelegd.

Artikel 24 Dringende redenen

1. Het college ziet af van het opleggen van een bestuurlijke boete indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn.
2. Dringende redenen kunnen slechts gelegen zijn in onaanvaardbare sociale en/of financiële consequenties van een terugvordering voor de belanghebbende. Het moet dan gaan om incidentele gevallen, waarin iets bijzondere en uitzonderlijks aan de hand is en waarin een individuele afweging van alle relevante omstandigheden plaatsvindt.
3. Lichamelijke klachten en psychische klachten die al enige tijd bestaan en dus niet in het bijzonder het gevolg zijn van het boete besluit vormen op zichzelf geen dringende redenen.
4. Dat de belanghebbende in een schuldsaneringstraject wordt opgenomen vormt op zich geen dringende reden.

Hoofdstuk 5 Beleidsregels verhaal

Artikel 25 Verhaalsbevoegdheid

Het college maakt in alle gevallen gebruik van de bevoegdheid om de kosten van bijstand ingevolge de Participatiewet te verhalen overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 6.5 van de wet tenzij in dit Besluit anders is bepaald.

Artikel 26 Verhalen van de kosten van bijstand

1. Verhaal van de kosten bijstand op de onderhoudsplichtige ex-partner van een belanghebbende, aan wie het college een uitkering verstrekt ingevolge de wet geschiedt naar draagkracht en tot maximaal het bedrag van de bruto verstrekte uitkering.
2. Verhaal van de kosten van bijstand, die ten behoeve van een ten laste komend kind wordt verstrekt, geschiedt naar draagkracht van de onderhoudsplichtige en tot maximaal de behoefte van het kind conform de Trema-/NIBUD normen, voor zover deze niet hoger zijn dan de bruto verstrekte bijstand.
3. Verhaal van de kosten van bijstand ten behoeve van jong-meerderjarigen geschiedt naar draagkracht van de onderhoudsplichtige(n) en tot maximaal het bedrag van de aanvullende uitkering voor levensonderhoud.
4. Indien er sprake is van een onderhoudsplicht ten opzichte van de ex-echtgeno(o)t(e) en één of meer kinderen wordt, indien de gevraagde gegevens door de onderhoudsplichtige niet worden overlegd en de gegevens door het college ook niet via de haar ten dienste staande middelen kunnen worden achterhaald, de maandelijks verhaalsbijdrage bij ambtshalve vaststelling bepaald op de maandelijks totaal verstrekte bruto-bijstand.
5. Indien er slechts sprake is van een onderhoudsplicht ten opzichte van één of meer kinderen, wordt de maandelijks verhaalsbijdrage bij ambtshalve vaststelling bepaald op de maximale behoefte van de kinderen. De behoefte van het kind of de kinderen wordt bepaald aan de hand van de "tabel eigen aandeelkosten van kinderen" behorende bij de Trema-/NIBUD normen.

Artikel 27 verhaal op grond van een rechtelijke uitspraak

Indien een rechtelijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd is op grond van Boek 1 van het BW die uitvoerbaar is, niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak.

Artikel 28 Afzien van verhaal

1. Het college ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit ingevolge artikel 62 en 62f van de wet indien het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 50,00 per maand of € 600,00 per jaar.
2. Het college ziet (gedeeltelijk) af van het nemen van een verhaalsbesluit indien daarvoor gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 29 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

1. In afwijking van artikel 25 kan het college op verzoek van degene op wie wordt verhaald, besluiten (gedeeltelijk) af te zien van verhaal van kosten van bijstand voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:
 - a. Redelijkerwijs is te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
 - b. Redelijkerwijs is te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. De vordering van de gemeente wegens verhaal van kosten van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van schuldeisers van gelijke rang.

Artikel 30 Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van verhaal treedt niet in werking voordat een schuldregeling als bedoeld in artikel 29 onder b van dit Besluit tot stand is gekomen.

Artikel 31 Intrekking van het besluit tot (gedeeltelijk) afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. Niet binnen 12 maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen die voldoet aan de eisen als bedoeld in de artikel 29 van dit besluit genoemde voorwaarden a, b, en c;
- b. De belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldenregeling voldoet; of
- c. Onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 32 Het verhaalsbesluit

Het besluit vermeldt de ingangsdatum , het bedrag of de bedragen waarvan ,evenals de termijn of termijnen waarbinnen, betaling wordt verlangd alsmede de gronden waarop verhaal plaatsvindt.

Artikel 33 Verhaal in rechte

Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat , besluit het college tot verhaal in rechte. Het college ziet af van verhaal in rechte indien het te verhalen bedrag een bedrag van € 600,- niet te boven gaat.

Artikel 34 Ingangsdatum verhaalsbijdrage

1. De verhaalsbijdrage ingevolge artikel 62 van de wet wordt opgelegd met ingang van de eerste van de maand volgend op de datum van eerste aanschrijving.
2. Het college kan de ingangsdatum van het opleggen van de verhaalsbijdrage op een later tijdstip vaststellen indien daarvoor gelet op de omstandigheden van degene die de verhaalsbijdrage wordt opgelegd , dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 35 (Her-) onderzoek naar draagkracht

1. Tenminste één keer per drie jaar verricht het college onderzoek naar de hoogte van het inkomen. Indien het inkomen daartoe aanleiding geeft wordt als gevolg van dit onderzoek de verhaalsbijdrage gewijzigd vastgesteld.
2. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de verhaalsbijdrage gewijzigd vastgesteld.
3. Er wordt niet overgegaan tot het gewijzigd vaststellen van een betalingsverplichting indien de draagkracht niet meer blijkt te zijn vermeerderd ten opzichte van het vorige onderzoek dan met € 50,- per maand.

Artikel 36 Invordering en beslaglegging

1. Indien de belanghebbende zijn betalingsverplichting (en) na verzending van een laatste betalingsverzoek , zo nodig door middel van een dwangbevel , niet of onvoldoende nakomt wordt overgegaan tot invordering.
2. Invordering vindt plaats in de volgende volgorde :
 - a. Vereenvoudigd derdenbeslag als bedoeld in artikel 60 lid 5 van de Wet.
 - b. Indien dit niet mogelijk is wordt overgegaan tot executoriaal beslag door middel van een deurwaarder.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 37 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze regeling, indien toepassing van de regeling tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 38 Gewijzigde vaststelling bedragen

Het college kan jaarlijks de bedragen in dit Besluit gewijzigd vaststellen.

Artikel 39 Inwerkingtreding

Dit Besluit treedt na bekendmaking met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2020 en vervangt de bestaande beleidsregels inzake terugvordering en verhaal van de gemeente Smalingerland.

Artikel 40 Citeertitel

Dit Besluit wordt aangehaald als: Besluit terugvordering , boete en verhaal Participatiewet loaw, loaz en Bbz gemeente Smalingerland 2020.

Vastgesteld op 31 maart 2020

Het college van gemeente Smalingerland

Toelichting Besluit terugvordering , boete en verhaal

Algemeen

Het Besluit terugvordering, boete en verhaal maakt onderscheid tussen terugvorderen van een uitkering en het verhalen van kosten van bijstand. Dit zijn twee aparte zaken.

Terugvordering heeft betrekking op het terughalen van teveel of ten onrechte verstrekte uitkering. De uitkering wordt teruggevorderd van degene aan wie de uitkering is uitbetaald, dus van de uitkeringsgerechtigde zelf. Bij verhaal gaat het om het terugkrijgen van de kosten van bijstand van een andere persoon dan de uitkeringsgerechtigde, bijvoorbeeld in verband met:

- de onderhoudsplicht;
- verhaal op nalatenschappen;
- verhaal i.v.m. schenkingen.

De bevoegdheid van het college om de kosten van de uitkering terug te vorderen is opgenomen in de Participatiewet, loaw, loaz en Bbz. De systematiek is voor genoemde wetten grotendeels hetzelfde. De bevoegdheid om de kosten van verleende bijstand te verhalen is gerelateerd aan de Participatiewet. De loaw, loaz en Bbz kennen de mogelijkheid tot verhaal niet. Het college kan de bevoegdheid van terugvordering en verhaal nader uitwerken in beleidsregels. De beleidsregels zijn opgenomen in het Besluit terugvordering, boete en verhaal.

Hierbij dient te worden aangetekend dat door de inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetten (Wet aanscherping) per 1-1-2013 de bevoegdheid tot terugvordering gedeeltelijk is omgezet in een wettelijke verplichting.

Dit betreft dan specifiek vorderingen die het gevolg zijn van ten onrechte verstrekte uitkering in verband met de schending van de inlichtingenplicht (fraudevorderingen). De verplichting tot terugvordering betreft alleen die vorderingen welke, als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht, na 1 januari 2013 zijn ontstaan. Voor de vorderingen die vóór 1 januari 2013 zijn ontstaan blijft terugvordering (en verrekening) een bevoegdheid.

Naast de verplichting tot terugvordering is voor dezelfde categorie vorderingen in de Wet aanscherping ook bepaald dat deze vorderingen verplicht verrekend dienen te worden met de aan belanghebbende toekomende uitkering (en) in het kader van de Sociale Zekerheid.

Ondanks de wettelijke verplichtingen met betrekking tot terugvordering heeft de wetgever in artikel 57 lid 7 van de Participatiewet de mogelijkheid geopend om ook bij fraudevorderingen af te kunnen zien van (verdere) invordering. Daarbij wordt een termijn gesteld van 10 jaar gedurende dat aan de aflossing moet zijn voldaan. Ook is wettelijk de mogelijkheid geboden om een vordering af te kopen tegen tenminste 50% van de restsom. Daarbij is het verlenen van kwijtschelding een bevoegdheid van het college. Tot slot is er een wettelijk verbod om medewerking te verlenen aan een schuldregeling indien de vordering (of de daarmee samenhangende boete) is ontstaan (na 1 januari 2013) door het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht (artikel 60 c Participatiewet en artikel 29a loaw en loaz).

Door vaststelling van dit Besluit beoogt het college enerzijds een meer slagvaardiger en doelgerichter uitvoeringspraktijk mogelijk te maken, anderzijds om aan de klant rechtszekerheid te bieden voor wat betreft de wijze waarop het college aan de gegeven beleidsruimte invulling geeft.

Bij dit Besluit zijn nadrukkelijk de volgende uitgangspunten in ogenschouw genomen:

Hoofregel is dat een schuld volledig moet worden terugbetaald. Eigen verantwoordelijkheid van de burger staat voorop. altijd rigide vasthouden aan deze hoofregel kan betekenen dat burgers (financieel) in de knel komen. Met name via de bepalingen over kwijtschelding, afkoop van schulden en de bepaling van de aflossingscapaciteit is dan ook getracht om een goede balans te vinden tussen de belangen van de gemeente als schuldeiser enerzijds en de belangen van de burger als debiteur anderzijds. Ook voor oninbare vorderingen zijn praktische regels opgenomen. Iets abstracter beredeneerd: de gemeente dient een maatschappelijk (economisch) belang indien zij de belangen van de burger als debiteur nadrukkelijk in haar besluitvorming betreft. Met name ook bezien vanuit die invalshoek is het van belang om oog te hebben voor de persoonlijke situatie van de debiteur. Feitelijk gaat het dan om ook om armoedebeleid. Ook vanuit het oogpunt van efficiency en effectiviteit zijn beleidsmatig keuzes gemaakt. In bepalingen inzake de zogenaamde kruimelbedragen laat zich dat bijvoorbeeld heel expliciet voelen. Bij de opmaak van dit Besluit is in die zin ook telkens een globale kosten-baten-analyse gemaakt: welke inspanning en activiteiten zijn reëel en gewenst om te komen tot de invordering van schulden?

Fraude mag niet lonen. Dat is het uitgangspunt. Ook hier is evenwel de balans gezocht in relatie tot efficiency en effectiviteit en de belangen van de debiteur. In het Besluit zie je dan ook terug dat bijvoorbeeld ook in geval van fraudeschulden mogelijkheden bestaan voor kwijtschelding althans als het gaat om fraudevorderingen die zijn ontstaan voor 1 januari 2013.

Voorts is in dit Besluit een aantal artikelen opgenomen over de hoogte van de boete naar aanleiding van een uitspraak van de CRvB van 24 november 2014. De hoogte van de boete is 50% van het benadelingsbedrag indien opzet en grove schuld niet is vastgesteld. Indien er sprake is van verminderde verwijtbaarheid dan wordt de boete vastgesteld op 25% van het benadelingsbedrag. De vanaf 1 januari 2013 opgelegde boetes worden "herzien" op basis van de uitspraak van de CRvB. Dat wil zeggen: het boetebesluit blijft wel van kracht maar we stellen 50% of 25% van de boete buiten invordering. Indien er geen sprake is van een benadelingsbedrag (de zogenaamde "nul" fraude) dan bedraagt de boete

indien opzet of grove schuld niet is vastgesteld € 75,- . Bij verminderde verwijtbaarheid wordt de boete van € 75,- gehalveerd. Tevens wordt gebruik gemaakt van het geven van een waarschuwing als bedoeld in artikel 18a lid 4 van de Participatiewet.

Tot slot nog het volgende: In de Participatiewet wordt gesproken over een bijstandsuitkering. De loaw, loaz en Bbz spreken over een uitkering. Kortom, de wetgever werkt met verschillende termen. Uit praktisch oogpunt wordt in dit Besluit de term uitkering gebezigd. Deze term is bedoeld als verzamelnaam en duidt op de bijstandsuitkering ingevolge Participatiewet en de uitkeringen ingevolge loaw, loaz en Bbz.

Als het gaat om verhaal dat heeft dit uitsluitend betrekking op verhaal van de kosten van bijstand. In hoofdstuk 5 wordt daarom ook de term bijstand gebezigd en niet de term uitkering.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Als het gaat om verhaal en terugvordering, is er een duidelijke samenhang met de Algemene wet bestuursrecht. Dat is evident. Maar ook met het civiele recht bestaat een duidelijke samenhang. Het verhaalsrecht is feitelijk een direct afgeleide van het personen-en familierecht (BW boek 1) waardoor begrippen zoals gehanteerd in het familierecht ook gebruikelijk zijn in de verhaalspraktijk. Maar denk bijvoorbeeld ook aan de invordering van vorderingen: begrippen als "executiekosten", "verzuim" en "minnelijk" zijn afkomstig uit het privaatrecht en hebben in de bijstandspraktijk dezelfde betekenis.

Artikel 2 Toepassingsgebied beleidsregels terugvordering

De onderhavige beleidsregels zijn, wat betreft de terugvorderingsparagraaf, van toepassing op terugvorderingen ingevolge de Participatiewet, loaw, loaz en Bbz.

De verhaalsparagraaf ziet louter toe op de Participatiewet. Dit laatste houdt verband met het feit dat verhaal ingevolge de loaw, loaz en Bbz niet mogelijk is. Via lid 2 is dit Besluit inzake invordering eveneens van toepassing op vorderingen voortkomend uit onverschuldigde betaling. Indien vorderingen worden gedekt door een zekerheidsrecht (pand of hypotheek), zijn de regels van dit Besluit niet van toepassing. De regels inzake pand en hypotheek zijn dusdanig specifiek (en bieden dusdanige garantie) dat dit Besluit niet van toepassing is op vorderingen die worden gedekt door pand of hypotheek.

Artikel 3 Herzienings-en intrekking

Herziening en intrekking van de uitkering, vormen een belangrijke grondslag voor de terugvordering. Evenals terugvordering van een uitkering is het met terugwerkende kracht gewijzigd vaststellen van het recht op uitkering door middel van een herzienings-of intrekkingbesluit een algemene bevoegdheid van de gemeente. Het college maakt in beginsel in alle gevallen waarin er aanleiding is het toekenningsbesluit met terugwerkende kracht te wijzigen, gebruik van deze bevoegdheid. In die zin is lid 1 van dit artikel dwingend geformuleerd.

Lid 2 van dit artikel formuleert de uitzondering op lid 1: herziening of intrekking vindt niet plaats indien er sprake is van een dringende reden.

Voor een nadere toelichting van de betekenis van dringende redenen sluit het college zich aan bij de criteria zoals die zijn ontwikkeld binnen de reguliere jurisprudentie van de bestuursrechter.

Twee punten worden hierover nog nadrukkelijk opgemerkt. Bij de beoordeling van dringende redenen is het gebruikelijk dat een onderscheid gemaakt wordt tussen omstandigheden die toerekenbaar zijn aan de klant en omstandigheden die toerekenbaar zijn aan het bestuursorgaan. In de laatste situatie is de toepasselijkheid van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van groot belang, in het bijzonder het zorgvuldigheids-en het rechtszekerheidsbeginsel.

Overigens hoeft het college, indien zij besluit om geheel van herziening of intrekking af te zien, de belanghebbende in beginsel niet op de hoogte te stellen van dit besluit. Dit is anders indien de belanghebbende er zelf om heeft verzocht. Het is overigens wel goed om altijd in het dossier te vermelden of het college besloten heeft om van de bevoegdheid tot herziening/intrekking geen gebruik te maken.

Artikel 4 Terugvordering

Deze bepaling vormt de kernbepaling van het gemeentelijke terugvorderingsbeleid.

Om geen misverstand te laten bestaan over wanneer een uitkering moet worden teruggevorderd, is lid 1, bij wijze van hoofdregel dwingend geformuleerd. Dit laat onverlet dat het college ambtshalve gehouden is bij toepassing van de beleidsregels, rekening te houden met haar inherente afwijkingsbevoegdheid op grond van artikel 4:84 Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De uitkering wordt teruggevorderd van degene aan wie de uitkering ten onrechte is verleend: de belanghebbende. Een gezinsuitkering wordt van alle gezinsleden teruggevorderd. In gevallen van een verzwegen partner wordt ook van de verzwegen partner teruggevorderd (artikel 59 lid 2 Participatiewet, artikel 26 lid 2 loaw en artikel 26 lid 2 loaz).

Alle gezinsleden van wie de uitkering wordt teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering (artikel 59 lid 3 Participatiewet , artikel 26 lid 3 loaw, artikel 26 lid 3 loaz). Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of

meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen, kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant) bedrag worden aangesproken. In principe dienen alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar te verrekenen. Dit is niet het probleem van de gemeente.

Lid 2 van artikel 4 is toegevoegd aan het besluit in verband met de wijziging van de Bbz per 1 januari 2020. Voor 1 januari 2020 was in de Bbz geregeld dat het verstrekte bedrijfskapitaal wordt teruggevorderd als de rente- en aflossingsverplichtingen niet worden nagekomen. Na 1 januari 2020 is dit een bevoegdheid geworden, welke vastgelegd dient te worden in dit gemeentelijk besluit.

Ingevolge lid 3 van artikel 4 kan worden afgezien van terugvordering wegens dringende redenen. Voor een nadere toelichting van de betekenis van dringende redenen sluit het college zich aan bij de criteria zoals die zijn ontwikkeld binnen de reguliere jurisprudentie van de bestuursrechter. Zie ook het gestelde in de inleiding rond het begrip 'dringende reden'.

Twee punten worden hierover nog nadrukkelijk opgemerkt. Bij de beoordeling van dringende redenen is het gebruikelijk dat een onderscheid gemaakt wordt tussen omstandigheden die toerekenbaar zijn aan de belanghebbende en omstandigheden die toerekenbaar zijn aan het bestuursorgaan. In de laatste situatie is de toepasselijkheid van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van groot belang, in het bijzonder het zorgvuldigheids-, het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van een redelijke belangenafweging.

Artikel 5 Terugvordering: bruto of netto

Een uitkering wordt netto uitbetaald. De gemeente draagt evenwel net als een werkgever hierover loonbelasting, premies volksverzekering en de inkomensafhankelijke bijdrage af aan de belastingdienst en het UWV. De gemeente betaalt dus in feite een bruto uitkering. Bij terugvordering van een ten onrechte verstrekte uitkering kan het college daarom de uitkering bruto terugvorderen van de belanghebbende. Dit volgt uit artikel 58 lid 5 Participatiewet, artikel 25 lid 5 loaw en artikel 25 lid 5 loaz.

De hoogte van het terugvorderingsbedrag wordt berekend aan de hand van hetgeen in totaal aan loonbelasting en premies aan de belastingdienst en het UWV is afgedragen.

Ingevolge lid 1 is de hoofdregel dat uitkeringsgelden bruto dienen te worden terugbetaald.

In de volgende gevallen ziet het college af van brutering en wordt alleen de netto uitkering teruggevorderd:

- Indien de vordering betrekking heeft op het lopende boekjaar én belanghebbende de vordering voldoet vóór het einde van het boekjaar (lid 2) of
- indien er sprake is van een vordering die buiten toedoen van belanghebbende is ontstaan en belanghebbende niet kan worden verweten dat deze niet in het lopende kalenderjaar wordt voldaan (lid 3). Bijvoorbeeld een administratieve fout van de gemeente
- indien sprake is van een dringende reden (lid 4). Voor wat betreft het begrip dringende reden wordt hierbij verwezen naar de toelichting bij artikel 4 lid 2 of Hierbij wordt opgemerkt dat als de gemeente toch wil overgaan tot brutering, omdat belanghebbende bijvoorbeeld weigert af te lossen, dan moet dit in het besluit inzake het opleggen van de aflossing reeds aangekondigd zijn.

Artikel 6 Uitzonderingen terugvordering

In artikel 6 staan de algemene – binnen de jurisprudentie geformuleerde – uitzonderingen op de in artikel 4 genoemde hoofdregel beschreven. Het gaat om situaties waarvan binnen de jurisprudentie is komen vast te staan dat het college ongeacht een gehoudenheid tot terugvordering dient af te zien van haar bevoegdheid. Het college heeft in deze niet de vrijheid om van deze in de jurisprudentie benoemd uitzonderingen af te wijken.

Het gaat specifiek om 2 situaties :

- a) de zes maanden jurisprudentie. De zes maanden jurisprudentie komt er op neer dat de gemeente binnen zes maanden nadat zij een signaal heeft ontvangen, over dient te gaan tot aanpassing van het recht op uitkering. Een signaal kan daar bij worden gedefinieerd als relevante informatie over de belanghebbende waaruit kan worden afgeleid dat er sprake is van een dusdanige fout, dat het college op grond daarvan actie zou moeten ondernemen. Vindt geen aanpassing van het recht op de uitkering plaats binnen de genoemde zes maanden dan dient college van terugvordering af te zien voor het deel dat na deze zes maanden nog te veel aan uitkering is verstrekt. Deze zes maanden jurisprudentie speelt niet indien er sprake is van een schending van de inlichtingsplicht.
- b) Beperkte overschrijding van de vermogensgrens gedurende langere tijd. De situatie kan bestaan dat belanghebbende niet heeft gemeld dat hij over een vermogen beschikt dat in beperkte mate de vermogensgrens overschrijdt. In deze situatie is het college gerechtigd om de uitkering over de gehele periode van de overschrijding in te trekken. Vaste jurisprudentie is echter dat in deze situatie de terugvordering dient te worden beperkt tot het bedrag dat niet zou zijn verstrekt indien belanghebbende de beperkte overschrijding van de vermogensgrens wel tijdig had gemeld.

Artikel 7 Verwijtbare bedrijfsbeëindiging

Dit artikel is toegevoegd i.v.m. de wetwijziging van de Bbz per 1 januari 2020. Op grond van artikel 43 lid 2 van de Bbz kan bij een bedrijfsbeëindiging het resterende deel van de lening renteloos worden

gemaakt. In het geval dat de lening renteloos wordt gemaakt dient er gedurende een periode van 5 jaar na de beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep 50 procent van het netto inkomen boven de bijstandsnorm besteed te worden aan de aflossing.

De voorgaande situatie geldt niet, indien het een verwijtbare bedrijfsbeëindiging betreft. In dit artikel wordt in het eerste lid situaties genoemd waarbij er in ieder geval sprake is van een verwijtbare bedrijfsbeëindiging. In het tweede lid is genoemd dat de beoordeling of er sprake is van een verwijtbare bedrijfsbeëindiging bij het college (de Bbz consulent) ligt. Tot slot wordt in het derde lid geregeld op welke wijze er bij een verwijtbare bedrijfsbeëindiging wordt omgegaan met de resterende lening. De oorspronkelijke condities (rente en aflossing) blijven onverkort van toepassing.

Artikel 8 Gedeeltelijke kwijtschelding of buiten invorderingstelling bij schuldregeling

Als een bijstandsvordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd dan kan er in een later stadium reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden. Een dergelijke bepaling komt in de Participatiewet, loaw, loaz en Bbz niet voor. In deze beleidsregel is het oude artikel 78a Abw nagenoeg letterlijk overgenomen. De belangrijkste verschillen met artikel 78a Abw zijn het gestelde in lid 1 onder sub d en lid 3 van artikel 8 van dit Besluit.

Door in lid 1 sub d van artikel 8 als voorwaarde te stellen dat een bij de NVVK aangesloten bemiddelingsorganisatie betrokken is bij de schuldsanering, wordt beoogd een kwaliteits-criterium in te bouwen. Omdat niet alle gemeenten standaard bij de NVVK zijn aangesloten, maar de gemeente Smallerland wel graag haar medewerking wil kunnen verlenen aan een verzoek gedaan door een gemeente, is naast de bij de NVVK aangesloten schuld-bemiddelingsorganisatie ook expliciet melding gemaakt dat een verzoek van een (Nederlandse) gemeente ook mogelijk is.

In lid 3 van artikel 8 wordt gesteld dat ook (gedeeltelijke) kwijtschelding van een fraudeschuld mogelijk moet kunnen zijn. Ook een fraudeschuld staat in principe een schuldsanering in de weg. Dit zou betekenen dat iemand pas voor een schuldsanering in aanmerking komt indien eerst de volledige fraudeschuld is afgelost. De gemeente wil in beginsel bij een fraudeschuld niet een schuldsanering in de weg staan. In lid 3 zijn daar nadere regels gesteld afhankelijk van de hoogte van de fraudevordering. Hoewel het principe dient te gelden dat fraude niet lonend mag zijn, moet het mogelijk kunnen zijn dat mensen die kennelijk in dusdanig

financiële moeilijkheden zitten dat schuldsanering c.q. bemiddeling aan de orde is, ondanks hun frauduleus gedrag, in aanmerking komen voor kwijtschelding. Let wel, de vordering moet dan ontstaan zijn vóór 1 januari 2013. Op deze datum is de Wet aanscherping in werking getreden en is het kwijtschelden van fraude vorderingen niet meer mogelijk. (zie artikel 58 lid 7 van de wet en artikel 25 lid 6 van de loaw en loaz

Artikel 9 Kwijtschelding anders dan bij schuldregeling

Ingevolge artikel 9 kan iedere debiteur voor kwijtschelding van de restant-vordering in aanmerking komen indien men voorafgaand aan het verzoek gedurende minimaal 36 of 60 maanden volledig aan de afbetalingsverplichting heeft voldaan. Ook ingevolge dit artikel is het dus mogelijk gemaakt dat fraudeschulden die zijn ontstaan vóór 1 januari 2013 voor kwijtschelding in aanmerking kunnen komen, zij het onder de verzwaarde criteria van 60 maanden afbetaling (zie artikel 9 lid 3). Uiteraard dient in deze periode volledig aan de aflossingsverplichtingen te zijn voldaan.

Het verzoek tot kwijtschelding kan ook afgewezen worden indien de belanghebbende weliswaar op de huidige vordering correct en tijdig gedurende 36 of 60 maanden heeft betaald, maar niet op een andere vordering waarop hij voordien diende af te lossen.

Door lid 5 van artikel 9 wordt voorkomen dat belanghebbende voor kwijtschelding in aanmerking zou kunnen komen indien het gaat om een terugvorderingsschuld ingevolge artikel 58 lid 2 sub f onder 1 en 2 Participatiewet, artikel 25 lid 2 loaw en artikel 25 lid 2 loaz (achteraf verkregen middelen of een achteraf verkregen vergoeding voor kosten, waarvoor met het oog op die bestemming bijstand is verleend).

Gelet op het (achteraf) concreet ontvangen van gelden door belanghebbende waardoor hij in staat is c.q. moet worden geacht om de ontvangen bijstand (ineens) terug te betalen aan de gemeente, wordt kwijtschelding in die gevallen niet aan de orde geacht.

Artikel 10 Gedeeltelijke kwijtschelding bij leenbijstand

Uitgangspunt is dat een lening bij de Stichting Kredietbank Nederland als een voorliggende voorziening dient te gelden. Indien een lening bij de Kredietbank Nederland niet aan de orde kan zijn, heeft het uitgangspunt te gelden dat leenbijstand voor inrichtingskosten wordt verstrekt met daaraan gekoppeld een aflossingsverplichting voor de duur van 60 maanden. Indien na 60 maanden de leenbijstand niet volledig is afgelost wordt het restant van de vordering ambtshalve kwijtgescholden. Een verzoek tot kwijtschelding behoeft belanghebbende dus niet in te dienen.

Ingevolge lid 2 is kwijtschelding redelijkerwijs evenwel niet aan de orde indien de leenbijstand is verstrekt ingevolge artikel 48 lid 2 Participatiewet.:

- bijstand verstrekt in een situatie waarin redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode (zelf) in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;
- de noodzaak tot bijstandsverlening is het gevolg van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- het betreft een te betalen waarborgsom;
- bijstand ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast.

Artikel 11 Inhoud besluit tot terugvordering

Het besluit dient de hierna genoemde informatie te bevatten:

- a. hetgeen teruggevorderd wordt;
- b. de termijn of termijnen waarbinnen moet worden betaald;
- c. de mogelijkheid voor belanghebbende om voor het verstrijken van de betalingstermijn, zoals genoemd in het besluit, een betalingsvoorstel te doen en/of een verzoek in te dienen tot een betalingsregeling;
- d. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd waaronder tevens begrepen: de aankondiging dat eventuele executiekosten vanwege inschakeling derden voor rekening van belanghebbende zijn.

Artikel 12 Betalingsvoorstel

In 12 lid 1 van dit artikel wordt aan belanghebbenden in de terugvorderingsbeschikking de mogelijkheid geboden om een voorstel te doen tot gespreide betaling van de schuld.

Op een dergelijk voorstel van belanghebbende dient de gemeente binnen 8 weken na ontvangst te beschikken.

Indien de betalingsregeling tot stand komt en belanghebbende vervolgens op enig moment zijn betalingen staakt, is het van belang dat de gemeente het heft in handen neemt c.q. kan nemen. Zie hiertoe het gestelde niet alleen in lid 2 sub c van het artikel, maar met name ook lid 3 van het artikel: de vordering is in dat geval weer ineens opeisbaar c.q. de gemeente is niet langer gehouden aan de betalingsregeling.

Artikel 13 Aflossingsverplichting

De aflossingsverplichting ingevolge artikel 13 wordt berekend naar draagkracht. In het onderhavige artikel worden deze draagkrachtregels neergelegd.

Hierbij gelden de navolgende uitgangspunten:

- Lid 1: Belanghebbenden met een inkomen op bijstandsniveau hebben een aflossingsverplichting van 5% van de voor hun geldende toepasselijke bijstandsnorm inclusief vakantiegeld. Vooruitlopend op de wet vereenvoudiging beslagvrije voet wordt aangesloten bij de door de staatssecretaris voorgestelde tussenmaatregelen (Kamerbrief 13 februari 2019). Deze maatregel houdt in dat er bij de verrekening van schulden met de bijstandsuitkering het aflossingspercentage 5% bedraagt.
- Lid 2.: Voor belanghebbenden die de inlichtingenplicht hebben geschonden wordt een maximale aflossing gehanteerd (aansluitend bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Hierbij wordt rekening gehouden met de beslagvrije voet. Bij deze keuze wordt de berekenings-systematiek ingevolge Rv gevolgd. Ingevolge artikel 475d lid 5 Rv kan de gemeente formeel niet volstaan met het bepalen van een percentage van 10% maar dienen correctiefactoren als ziektekosten en woonlasten in ogenschouw te worden genomen.
- Lid 3: Indien belanghebbenden een inkomen hebben boven bijstandsniveau wordt qua aflossingsverplichting een nadrukkelijker onderscheid gemaakt tussen fraude-en niet fraudevorderingen. In geval van fraudevorderingen bedraagt de aflossing 10% van de bijstandsnorm (inclusief vakantiegeld) plus 60% van het verschil tussen het netto inkomen (inclusief vakantiegeld) en de netto bijstandsnorm (inclusief vakantiegeld). In geval van andere vorderingen bedraagt de aflossing 6% plus 50% van het verschil.
- Lid 4.: Vanwege de zogenaamde armoedeval-problematiek alsook een financiële stimulans tot werkaanvaarding, is bepaald dat belanghebbenden na beëindiging van hun uitkering nog voor 12 maanden worden gelijkgesteld met uitkeringsgerechtigden als het gaat om het bepalen van de aflossingsverplichting.
- Lid 5: Ingevolge de leden 1 tot en met 4 staat de gemeente voor een invorderingsbeleid dat soepeler is dan de wettelijke norm ingevolge het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De uitgangspunten van een dergelijk beleid kunnen evenwel teniet worden gedaan in geval van beslaglegging door een derde. In geval een andere schuldeiser gaat invorderen met inachtneming van de beslagvrije voet, wordt de financiële armslag zoals de gemeente die aan mensen gunde niet meer gevoeld. In dergelijke gevallen staat het de gemeente vrij om alsnog tot invordering over te gaan conform Rv. Let wel, het gaat hier om een zogenaamde "kan"-bepaling. Het betreft

dus geen verplichting. Achterliggende gedachte daarbij is om de medewerkers de ruimte te geven om, indien een dergelijke situatie ontstaat, met de andere schuldeiser(s) in gesprek te treden en afspraken over de inning /verdeling van de in te vorderen gelden te maken dan wel bijvoorbeeld een debiteur aan te melden voor schuldhulpverlening.

Artikel 14 Aflossingscapaciteit en vermogen

Ingevolge dit artikel heeft de gemeente de mogelijkheid om (deels) af te zien van een maandelijkse betalingsregeling indien blijkt dat belanghebbende beschikt over vermogen dat hij redelijkerwijs ten gelde kan maken Ingevolge lid 2 van dit artikel blijft vermogen voor zover dit minder bedraagt dan de vermogensgrens zoals genoemd in artikel 34 lid 3 Participatiewet buiten beschouwing.

Artikel 15 Tussentijdse wijziging van aflossingsverplichting door het college

Een eenmaal door het college vastgestelde aflossingsverplichting kan door het college in de toekomst worden gewijzigd op basis van een heronderzoek draagkracht. Zie hiertoe het heronderzoekplan Participatiewet, loaw, loaz en Bbz. Het huidige onderzoeksplan kent geen frequentie voor debiteurenonderzoeken. De debiteuren, die hun verplichtingen nakomen worden verder niet onderzocht. De actie wordt gericht op hen, die hun verplichtingen niet nakomen. Dit uit oogpunt van efficiency en effectiviteit.

Artikel 16 Verzoek tot wijziging van de aflossingsverplichting door belanghebbende

De belanghebbende kan altijd een verzoek indienen bij het college tot een wijziging van de vastgestelde aflossingsverplichting. Met inachtneming van de Awb, neemt het college vervolgens een tijdig besluit.

Artikel 17 Verplichtingen met betrekking tot de invordering

In dit Besluit wordt meerdere malen gesproken over het aflossingsbedrag als betalingsverplichting. Om er geen misverstand over te laten bestaan dat in dit verband van een verplichting wordt gesproken wordt hier bepaald dat elk aflossingsbedrag, of dit nu is overeengekomen ingevolge een minnelijke betalingsregeling of op basis van het terugvorderingsbesluit eenzijdig wordt medegedeeld, kan worden beschouwd als een betalingsverplichting. Het college verricht regelmatig onderzoek naar de hoogte van het inkomen. Dit gebeurt tenminste eenmaal per drie jaar of zoveel vaker als wijzigingen in het inkomen hiertoe aanleiding geven.

Artikel 18 Aanmaning, dwangbevel, beslag en verrekening

In de uitvoeringspraktijk wordt onderscheid gemaakt tussen een aanmaning en een dwangbevel. Aanmaning zijn brieven waarin belanghebbende, vanwege uitblijven betaling, sec wordt verzocht om alsnog tot betaling over te gaan. Tegen de brieven staat geen bezwaar en beroep open.

Indien betaling na verzending van de aanmaning uitblijft, vaardigen burgemeester en wethouders een dwangbevel uit. Zie lid 3. Zie ook artikel 60 lid 2 Participatiewet, artikel 28 lid 1 loaw en artikel 28 lid 1 loaz. De regels met betrekking tot het dwangbevel zijn bepaald in de Algemene wet bestuursrecht: artikel 4:114 e.v. Awb.

Indien ook na het uitvaardigen van het dwangbevel betaling uitblijft, zal de gemeente executiemaatregelen moeten nemen ter invordering (lid 3). Het stramien daartoe is neergelegd in landelijke regelgeving (met name Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering).

Naast de systematiek van invordering via dwangbevel / beslaglegging, kan de gemeente ook invorderen via verrekening met een lopende uitkering van de gemeente, een andere gemeente of een andere uitkerende instantie (artikel 60a Participatiewet).

Daartoe is in de Participatiewet, loaw en loaz een wettelijke basis gecreëerd. Voor de Bbz is hier de Participatiewet vanzelfsprekend van toepassing. Tegen een besluit tot verrekening (veelal gekoppeld / geïntegreerd in een besluit tot terugvordering) staat bezwaar en beroep open.

Ingevolge artikel 4:87 Awb dient het college in geval van een besluit tot terugvordering de belanghebbende een betalingstermijn te gunnen van minimaal 6 weken. Deze regel laat onverlet dat de gemeente niet aan deze termijn gehouden is in geval van verrekening. In artikel 4:93 lid 3 Awb wordt immers bepaald dat de verrekening terugwerkt overeenkomstig artikel 6:129 BW tot aan het tijdstip waarop de verrekeningsbevoegdheid is ontstaan. Het besluit tot verrekening kan dus per direct ten uitvoer worden gelegd. Een dwangbevel is in dergelijke situaties niet noodzakelijk.

Artikel 19 Rente en kosten

Invorderingskosten dienen, evenals in het reguliere betalingsverkeer voor rekening van de onwillige debiteur te komen. Het is evident dat een onwillige debiteur extra werkzaamheden veroorzaakt voor de gemeente en daarmee extra kosten in de uitvoering. Het is redelijk dat de onwillige debiteur wordt geconfronteerd met de gevolgen van zijn gedrag.

In de incassopraktijk wordt gewerkt met een forfaitair percentage van meestal 15% van de hoofdsom. De gemeente sluit zich bij dit systeem aan. Het is voor de gemeente redelijk om de kosten van invordering te bepalen op 15% van de (resterende) vordering (exclusief rente) met een minimum van € 100,- en een maximum van € 500,- per geval. Indien de debiteur meerdere vorderingen onbetaald laat kunnen op elk van de afzonderlijke vorderingen de kosten van de invordering in mindering worden gebracht. De debiteur moet niet onnodig worden geconfronteerd met de extra kosten. Enige inpassing van de

schuldeiser om de vordering betaald te krijgen is normaal. Daarom worden pas invorderings-kosten in rekening gebracht op het moment dat de debiteur dusdanig onwillig is gebleken dat er moet worden overgegaan tot beslaglegging of het inschakelen van een deurwaarder. Om individuele redenen kan van de invorderingskosten worden afgezien.

Artikel 20 Afzien van (verdere) invordering

Binnen de debiteurenuitvoeringspraktijk doen zich regelmatig situaties voor waarbij de kosten van de uitvoering van invorderingsmaatregelen niet langer in verhouding staan tot de hoogte van een (restant-)vordering. De doelmatigheidstoets in lid 1 van dit artikel beoogt in die zin nadrukkelijk aan de medewerker terugvordering en verhaal een grote beoordelings-vrijheid te geven om in individuele gevallen af te zien van (verdere) invordering van vorderingen < € 150,00. Gaat het om (restant-)vorderingen van meer dan € 150,00 dan geldt ingevolge lid 2 als aanvullende voorwaarde dat incasso gedurende 5 jaren onmogelijk is gebleken alsook niet aannemelijk is dat belanghebbende in de toekomst tot betaling zal overgaan. Betreft het vorderingen die betrekking hebben op het schenden van de inlichtingenverplichting en ontstaan na 1 januari 2013, dan kan binnen 10 jaar niet afgezien worden van verdere invordering.

Artikel 21 Opschorting invordering

Een eventueel bezwaar-of beroepschrift van de belanghebbende tegen het besluit tot terugvordering heeft geen schorsende werking. Wel kan de belanghebbende de voorzieningenrechter van de rechtbank (of van de CRvB) hangende een bezwaar-of beroepsprocedure verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen, waaronder begrepen een schorsing. Het zal echter niet altijd verstandig zijn om direct over te gaan tot invordering. Zolang het besluit niet onherroepelijk is, bestaat het risico dat de gemeente, indien achteraf blijkt dat het besluit ten onrechte genomen is, geconfronteerd wordt met een schadevergoedingsactie van belanghebbende. Een besluit is onherroepelijk als er voor belanghebbende geen mogelijkheden van bezwaar of beroep meer open staan. Dit is zes weken na het besluit of de rechterlijke uitspraak. De gemeente zal, zolang het besluit niet onherroepelijk is, niet alleen moeten kijken naar haar belangen maar ook naar de belangen van de (vermeende) schuldenaar. Indien het treffen van executiemaatregelen hangende bezwaar/beroep onevenredig belastend is voor belanghebbende is de gemeente ingevolge artikel 19 gehouden om de invordering op te schorten. Tegen een aanmaning en dwangbevel is geen bezwaar en beroep mogelijk. Tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel is verzet mogelijk bij de rechtbank.

Hoofdstuk 4 Boete in verband met schending inlichtingenplicht

Artikel 22 Waarschuwing en hoogte boete indien er geen sprake is van een benadelingsbedrag

De gemeente Smallingerland kiest er voor om gebruik te maken van de bevoegdheid tot het geven van een schriftelijke waarschuwing zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 van de Participatiewet en in artikel 20a lid 4 van de loaw en loaz.

Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenverplichtingen door belanghebbende niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag dan wordt de boete op grond van artikel 18a lid 3 van de Participatiewet vastgesteld op € 150,-. Gelet op de uitspraak van de CRvB (zie de toelichting bij artikel 22) wordt de boete, indien er geen sprake is van opzet of grove schuld en er geen sprake is van een benadelingsbedrag, vastgesteld op € 75,-. Indien er sprake is van verminderde verwijtbaarheid zoals bedoeld in artikel 2a, tweede lid van het Boetebesluit Sociale Zekerheidswetten wordt de bestuurlijke boete als bedoeld in lid 3 van artikel gehalveerd. Indien verwijtbaarheid ontbreekt, wordt geen boete opgelegd.

Artikel 23 Hoogte boete indien er sprake is van een benadelingsbedrag maar geen opzet of grove schuld

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 24 november 2014 een belangrijke uitspraak gedaan over de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Fraudewet) en het op deze wet gebaseerde Boetebesluit sociale zekerheidswetten (Boetebesluit). Minister Asscher van het Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid (SZW) reageert in zijn brief van 16 december 2014 op deze uitspraak en stelt dat aanpassing van de wet- en regelgeving noodzakelijk is.

De CRvB heeft bepaald dat boetes die na 1 januari 2013 zijn opgelegd indringender getoetst moeten worden aan het evenredigheidsbeginsel van artikel 5:46 lid 2 Awb. Het college zal dan ook niet automatisch meer een boete kunnen opleggen van 100 % van het benadelings-bedrag. Een boete van 100% van het benadelingsbedrag zal alleen dan opgelegd kunnen worden, als aangetoond wordt dat de gedraging van de belanghebbende zo ernstig verwijtbaar is dat het opleggen van dit maximumbedrag in beginsel wordt gerechtvaardigd. Dat wil zeggen dat sprake moet zijn van opzet. Als sprake is van grove schuld wordt het college aan belanghebbende een boete van 75% van het benadelingsbedrag op. Kan belanghebbende geen opzet of grove schuld verweten worden, dan is 50% van het benadelingsbedrag bij afstemming passend. De boete wordt verlaagd tot 25% als sprake is van verminderde verwijtbaarheid. Deze percentages kunnen als uitgangspunten worden gehanteerd. Afwijking in verband met individuele omstandigheden is uiteraard mogelijk.

De Minister van SZW heeft in de brief aan de Tweede kamer gemeld dat het UWV , SVB en gemeenten uitvoering moeten geven aan de uitspraak van de CRvB.

De CRvB heeft ook uitgesproken dat voor wat betreft de maximale op te leggen boetes in het kader van het sociale zekerheidsrecht aansluiting moet worden gezocht bij de maximale boetes die op grond van artikel 23 vierde lid van het Wetboek van Strafrecht door een strafrechter kan worden opgelegd. Dit betekent dat als er sprake is van opzet de maximale boete € 81.000,- bedraagt en in alle overige gevallen is de maximale boete € 8.100,- Deze maximale bedragen gelden vanaf 1 januari 2014..

Aanpak / uitvoering

Smallerland heeft het beleid conform de uitspraak aangepast Dit betekent voor de praktijk dat in de meeste gevallen een boete wordt opgelegd van 50% en bij verminderde verwijtbaarheid een boete van 25%. Het aantonen van opzet of grove schuld zal in de praktijk meestal niet haalbaar zijn. Besloten is dat de boetebesluiten die zijn genomen na 1-1-2013 worden "herzien" op basis van de uitspraak van de CRvB van 24 november 2014. Dat wil zeggen: het boetebesluit blijft van kracht maar we stellen indien een boete is opgelegd van 100% en het aantonen van opzet of grove schuld is niet mogelijk 50% buiten invordering en indien een boete is opgelegd van 50% in verband met verminderde verwijtbaarheid stellen we 25% van de boete buiteninvordering.

Artikel 24 Dringende redenen

Indien er sprake is van dringende redenen dan ziet het college af van het opleggen van een bestuurlijke boete. In lid 2 van dit artikel wordt benoemd wat onder dringende redenen wordt verstaan. In lid 3 en 4 van dit artikel wordt aangegeven dat aanwezigheid van lichamelijke en psychische klachten op zich geen dringende redenen vormen . Ook indien de belanghebbende in een schuldsaneringstraject is of wordt opgenomen is op zich geen dringende reden.

Hoofdstuk 5 Beleidsregels verhaal

Artikel 25 Verhaalsbevoegdheid

Artikel 61 participatiewet is een zogeheten 'kan-bepaling'. Verhaal is derhalve een bevoegdheid van het college en niet een verplichting. Om geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden verhaald, is dit artikel dwingend geformuleerd. Dit laat onverlet dat het college ambtshalve gehouden is bij toepassing van de beleidsregels, rekening te houden met haar afwijkingsbevoegdheid op grond van artikel 4:84 Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook artikel 37 van deze regeling (hardheidsclausule) kan een rol spelen. Verhalen van uitkerings-kosten speelt alleen als een uitkering op grond van de Participatiewet is verstrekt.

Artikel 26 Verhalen van bijstand

In lid 1 wordt aangegeven dat verhaal van de kosten van bijstand die het college aan de belanghebbende verstrekt , op de onderhoudsplichtige ex-partner van een belanghebbende plaatsvindt naar draagkracht (tot maximaal het bedrag van de bruto verstrekte uitkering) conform de Trema-/Nibudnormen. In lid 2 wordt aangegeven dat dit ook geldt voor het verhaal van de kosten van de uitkering die ten behoeve van het ten laste komend kind wordt verstrekt. De zogeheten tremanormen zijn de normen die door de rechtbank worden gehanteerd bij de vaststelling van de alimentatie die voorzien in zowel een zgn. netto- als

een bruto berekening. Voor zover het gemeentelijk beleid voorziet in een niet in de volle omvang uitvoeren van die tremanormen (bij. Enkel de netto-berekening of bijv. vaststelling van een forfaitair verhaalsbedrag ten behoeve van kinderen) kan dat in de toelichting worden overgenomen.

De onderhoudsplicht t.a.v. jongmeerderjarigen is beschreven in de artikelen 3956a en 395b Boek 1 BW. Op grond van artikel 12 van de wet kan een jongmeerderjarige (leeftijd 18, 19 en 20 jaar) een beroep doen op aanvullende bijzondere bijstand voor zover zijn nood-zakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de bijstandsnorm en hij/zij voor deze kosten heen beroep kan doen op zijn/haar ouders , omdat de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn of hij/zij redelijkerwijs zijn/haar onderhoudsrecht jegens zijn/haar ouders niet te gelde kan maken. In de praktijk betekent dit dat de gemeente – alvorens de bijzondere bijstand toe te kennen – de ouders van de jongmeerderjarige aanschrijft om aan hun onderhoudsplicht te voldoen. Enkel daar waar de ouders van de jongmeerderjarige aantoonbaar over te weinig draagkracht beschikken om aan de onderhoudsplicht te kunnen voldoen of als zij – ondanks een dringend verzoek – geen medewerking wensen te verlenen , gaat de gemeente over tot verstrekking van de bijzonder bijstand.

In lid 4 en 5 wordt bepaald dat het college , indien de gevraagde gegevens niet worden overlegd door de onderhoudsplichtige en de gegevens ook niet via de haar ten dienste staande middelen kunnen worden achterhaald , de maandelijkse verhaalsbijdrage ambtshalve kan vaststellen op de wijze zoals in deze leden is bepaald.

Artikel 27 verhaal op grond van een rechterlijke uitspraak

Er kan sprake zijn van een uitvoerbare rechterlijke uitspraak en geen uitvoerbare rechterlijke uitspraak . Met een uitvoerbare rechterlijke uitspraak wordt hier bedoeld een uitvoerbare rechterlijke uitspraak in de zin van artikel 62b van de wet , dus een uitvoerbare rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, met andere woorden: een door de rechter tussen belanghebbende en zijn ex-echtgenoot uitgesproken onderhoudsverplichting. Als de onderhoudsplichtige niet aan zijn verplichting voldoet en belanghebbende daardoor een (groter) beroep moet doen op bijstand, is het college bevoegd de kosten van de bijstand op de onderhoudsplichtige te verhalen, overeenkomstig de rechterlijke uitspraak. Dit is geregeld in artikel 62b van de wet. Indien een rechterlijke uitspraak niet wordt nagekomen, verhaalt het college conform de rechterlijke uitspraak . Alsdan moet dit schriftelijk aan de onderhoudsplichtige bekend gemaakt worden, met de aanmaning dat het achterstallige bedrag binnen dertig dagen moet zijn voldaan. Tegen dit besluit kan de onderhoudsplichtige geen bezwaar indienen. Wel kan belanghebbende binnen een periode van 30 dagen in verzet komen bij de rechtbank, waarbij hij zich niet kan verzetten tegen het opleggen van de onderhoudsbijdrage. Het verzet heeft een schorsende werking (artikel 62b lid 3 van de wet). Pas als het verzet is ingetrokken of ongegrond is verklaard kan tot invordering worden overgegaan.

Als de rechter geen uitspraak heeft gedaan over de wederzijdse onderhoudsplicht en de onderhoudsplicht wordt niet op een minnelijke wijze nagekomen, dan is het college bevoegd zelf een verhaalsbijdrage vast te stellen. Bij de hoogte van de bijdrage wordt rekening gehouden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of en, zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend (artikel 62a van de wet.). Indien de persoon op wie verhaal wordt gezocht, nadat deze de verhaalsbeschikking heeft ontvangen, niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte (zie "verhaal in rechte " artikel 33 van dit Besluit).

Artikel 28 Afzien van verhaal

Ingevolge lid 1 wordt van verhaal afgezien indien het verhaalsbedrag lager is dan € 50,00 per maand of € 600,00 per jaar. De keuze voor deze beperking is ingegeven door redenen van doelmatigheid c.q. een kosten-baten-analyse. Lid 2 van dit artikel bepaalt dat de gemeente geheel of gedeeltelijk van verhaal kan afzien indien daarvoor, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn. In het algemeen kan er sprake zijn van dringende redenen indien bepaalde feiten ertoe nopen om af te zien van verhaal ter bescherming van lijf en geest van de belanghebbende. Uit de aard der zaak kan een dringende reden nimmer financieel van aard zijn: indien de onderhoudsplichtige niet in staat is om bij te dragen in de bijstandskosten is verhaal (tijdelijk) wegens het ontbreken van draagkracht niet mogelijk.

Artikel 29 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Voor dit artikel geldt in het bijzonder dat het hierbij gaat om verhaalsbijdragen , die op het moment van het besluit tot kwijtschelding opeisbaar zijn. Daarbij behoort er sprake te zijn van een schuldregeling. Tevens wordt expliciet gesproken van verhaalsbijdragen en niet van onderhoudsbijdragen. Dit betekent dat alleen die verhaalsbijdragen bij de regeling kunnen worden betrokken , waarvoor een executoriale titel voorhanden is , met andere woorden , bijdragen die al in rechte zijn vastgesteld op grond van artikel 62b van de Participatiewet. Nadrukkelijk moet worden bedacht dat de onderhoudsverplichting , dus de betalingsverplichting van in rechte gestelde onderhoudsbijdragen, ook na het besluit tot kwijtschelding blijft voortduren. Daarom is het van belang dat daarmee rekening wordt gehouden bij een voortdurende van de onderhoudsverplichting. Dit leidt er toe dat de schuldhulpverlener bij de draagkracht van de onderhoudsplichtige ten behoeve van zijn schuldregeling rekening moet houden met de lopende verplichting. In beginsel zal worden ingestemd met de aangeboden regeling . Het oorspronkelijke verhaalsbesluit blijft gehandhaafd , echter de invordering zal achterwege blijven zolang de onderhoudsplichtige naar behoren meewerkt aan de schuldregeling. Indien er sprake is van een door de rechtbank vastgestelde alimentatieverplichting dient bij de rechtbank een nihil stelling van de alimentatieverplichting te worden gevraagd voor de duur van de schuldregeling. (meestal een periode van 3 jaar) .

Artikel 30 Inwerkingtreding van het besluit tot (gedeeltelijk) afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal van de kosten van bijstand treedt in werking op het moment dat een schuldregeling als bedoeld in artikel 29 onder b van dit Besluit tot stand is gekomen .

Artikel 31 Intrekking van het besluit tot (gedeeltelijk) afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Gedurende de schuldregeling zal periodiek in een heronderzoek worden nagegaan , of de onderhoudsplichtige nog naar behoren meewerkt. Mocht blijken dat dit niet (meer) het geval is dan zal het ver-

haalsbesluit alsnog geëffectueerd worden, wat inhoudt dat de nog niet geboekte verhaalsbijdrage alsnog wordt geboekt en bij de onderhoudsplichtige wordt geïncasseerd. Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van verhaal wordt ingetrokken.

In individuele gevallen kan verhaal in rechte worden ingesteld. Na afloop van de schuldregeling zal een nieuw verhaalsonderzoek worden uitgevoerd, omdat immers dan de onderhoudsplichtige geacht wordt schuldenvrij te zijn.

Artikel 32 Verhaalsbesluit

Het besluit dient de hierna genoemde informatie te bevatten:

- De ingangsdatum van de betalingsverplichting.
- Het bedrag of de bedragen waarvan betaling wordt verlangd.
- De termijn of termijnen waarbinnen de betaling wordt verlangd.
- De gronden waarop het verhaal plaatsvindt.

Artikel 33 Verhaal in rechte

Indien de belanghebbende niet of niet tot tijdige betaling overgaat dan besluit het college tot verhaal in rechte tenzij het te verhalen bedrag lager of gelijk is aan € 600,- per jaar. (zie artikel 28 van dit Besluit)

Hiertoe wordt een verzoekschrift ingediend bij de rechtbank (artikel 62h van de Wet). Op de indiening en behandeling van het verzoekschrift, alsmede op de procedure in hoger beroep, zijn de artikelen 799, tweede lid, en 801 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing artikel 62h lid 2 van de Wet.

Voor de behandeling van verzoekschriften met betrekking tot verhaal in rechte en verzoeken tot wijziging van een rechterlijke verhaalsuitspraak, is de rechtbank bevoegd. Het college neemt een apart besluit tot verhaal in rechte (artikel 62g lid 2 van de Wet)

Op grond van artikel 62e lid 1 van de Wet kan een door de rechter vastgestelde verhaals-bijdrage op verzoek van het college of van de onderhoudsplichtige worden gewijzigd wegens gewijzigde omstandigheden.

De door de rechter gegeven verhaalsbeschikking voorziet zelf in een executoriale titel. Anders dan verhaal op grond van een rechterlijke alimentatiebeschikking als bedoeld in artikel 62b van de Wet kan het college de verhaalsvordering met deze beschikking onmiddellijk via dwangmaatregelen, zoals vereenvoudigd derdenbeslag, invorderen. Het college is dus voor invordering niet afhankelijk van een dwangbevel.

Artikel 34 Ingangsdatum verhaalsbijdrage

In het kader van de rechtszekerheid is bepaald om de (mogelijke) ingangsdatum van de verhaalsbijdrage te bepalen op de eerste van de maand volgend op de datum van eerste aanschrijving van belanghebbende. De ingangsdatum wordt op een later tijdstip vastgesteld indien er sprake is van dringende redenen. Dit kan aan de orde zijn indien gelet op de omstandigheden de belanghebbende niet verweten kan worden dat het tijdvak tussen de door de gemeente vastgestelde ingangsdatum van verhaal en de vaststelling van de verhaalsbijdrage te groot is. Indien de belanghebbende niet overgaat tot betalen en de gemeente een verhaals-procedure start bij de rechtbank, zal de rechtbank de ingangsdatum van verhaal ook anders vaststellen indien het tijdvak groot is tussen de door de gemeente vastgestelde ingangsdatum van verhaal en het aanhangig maken van de procedure.

Artikel 35 (Her-)onderzoek naar draagkracht

Verhaalsonderzoeken zijn intensief en blijken in de praktijk slechts in beperkte mate te leiden tot gewijzigde vaststelling van een verhaalsbijdrage. Verhaalsonderzoeken vinden eens in de 36 maanden plaatsvinden, waarbij de termijn verkort wordt (naar 12 maanden) als te verwachten is dat er eerder wijzigingen in de inkomenssituatie van de onderhoudsplichtige kunnen plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan het aflopen van aflossingsverplichtingen, zelfstandigen met wisselende inkomens, etc.

Artikel 36 Invordering en beslag

Indien betaling door de onderhoudsplichtige uitblijft kan invordering - anders dan een verhaalsbesluit op grond van artikel 62 en artikel 62f van de Wet geschieden door middel van een dwangbevel. Alvorens een dwangbevel kan worden uitgevaardigd moet het college eerst nog een aanmaning sturen. Met het dwangbevel kan het college overgaan tot (vereenvoudigd) derdenbeslag of overgaan tot beslag door een gerechtsdeurwaarder.

De volgorde is dat eerst wordt overgegaan tot derdenbeslag en als dat niet mogelijk is dan wordt overgegaan tot executoriaal beslag.

Van de mogelijkheid om vereenvoudigd derdenbeslag op het inkomen van de onderhoudsplichtige te leggen, zal vooral gebruik gemaakt worden als de bron van inkomsten van de onderhoudsplichtige bekend is en met dit vereenvoudigd derdenbeslag de lopende en achterstallige verplichting kan worden voldaan. Het besluit om de verhaalsvordering in handen te stellen van een gerechtsdeurwaarder zal met name worden genomen als de inkomstenbron van de onderhoudsplichtige onbekend is, of als de opbrengst van het vereenvoudigde (loon-)beslag onvoldoende is om de lopende en de achterstallige

onderhoudsbijdrage te voldoen. Er zal dan mogelijk behoefte zijn aan executoriaal beslag op roerende en/of onroerende zaken van de onderhoudsplichtige.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 37 Hardheidsclausule

Indien de toepassing van deze beleidsregels tot onbillijkheden leiden, kunnen burgemeester en wethouders ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen. Van deze mogelijkheid dient terughoudend gebruik gemaakt te worden om het scheppen van precedentes tegen te gaan. Overigens laat dit artikel de werking van artikel 4:84 Awb onverlet.

Artikel 38 Gewijzigd vaststellen bedragen

In het besluit zijn vaste bedragen opgenomen. Als het bedrag moet worden gewijzigd moet hiervoor een besluit tot wijziging van het Besluit worden vastgesteld. Het is praktischer in het besluit te bepalen dat deze bedragen jaarlijks door het college kunnen worden aangepast. Feitelijk dezelfde lijn als bij belastingwetgeving. Jaarlijks wordt door de belastingdienst een tarieventabel vastgesteld zonder dat daarvoor het besluit hoeft te worden gewijzigd.

Artikel 39 Inwerkingtreding

Dit Besluit treedt na bekendmaking in werking met ingang van 1 januari 2020 en vervangt per die datum de bestaande beleidsregels/werkwijze inzake terugvordering en verhaal van de gemeente Smalingerland. De hoofdregel is dus dat dit nieuwe Besluit niet alleen geldt voor situaties van terug-en invordering en verhaal gelegen na datum inwerkingtreding, maar ook voor reeds bestaande rechtsverhoudingen op die datum.

Artikel 40 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.